

Effekten, naar det dreier sig om store Principer som Fremstridt eller Tilbagegang, Liberalisme eller Reaktion, Forsatning eller Uholstisme, og desuden skal man huske, at saadanne Principer som Fremstridt og Liberalisme efter Forsatningens Grundsaetninger, der hæres af hele Partiet, smitte op ad. Altsaa, gennem en forskat Forsatningskamp er der selv med Forsatningen af 1866 aldeles ingen Tvivl om, at Folkethinget gjen- nem Udholdenhed af den almindelige Valgrets Forsvarere har det i sin Magt at tvinge Landstinget til at bøje sig. Det vil jeg strax slaa fast for en Gang at faae det af Veien, disse evindelige Fortællinger om, at Forsatningen af 1866 har nødvendig- gjort Konflikten, thi det har den ikke. Forsatningen af 1866 har vanskeliggjort en Løsning under ordinære Forhold, men hvad de store Principspørgsmaal angaar, saa har Forsatningen af 1866 den samme Betsning som enhver anden fornuftig Forsatning i hele Verden, og som Forsatningen af 1849 havde, den nemlig, at det er den almindelige Valgret, der til syvende og sidst gjør Udslaget, thi saaledes som Verden en Gang er, er den stærkt nok til at overvinde baade de Høistbeskattedes Modstand og Regjeringsen. Naturligvis, naar Regjeringen stiller sig paa Landstingets Side i en saadan Kamp, saa vil den vare saa meget længere. Men den Dag er dog lige saa vis, som den Dag i Morgen er vis, da den Kamp vil ende med, at den almindelige Valgret vil seire. Det kan træffes ud til Ulykke for Landet, maasse gennem vor Levetid, men Enden paa Kampen er saa vis som Noget. Stiller Regjeringen sig der- imod paa den almindelige Valgrets Side, saa forsikrer jeg for, at det skal ikke vare længe, for den almindelige Valgret og Regjeringen som Allerede vil have tilveiebragt den skjønneste Fred og Enighed mellem Folkethinget og Landstinget.

Allt dette havde jeg ønsket at fremdrage for det Første for at slaa det ned, at der ingen Løsning skulde være at finde, og at Forsatningen af 1866 nødvendig har afslaf- set den almindelige Valgrets Overherredømme osv. Det er slet ikke sandt. Dernæst har min Hensigt været at gjøre opmærksom paa, hvor urigtigt det er, naar man stadig siger, at der ikke er nogen anden Udvei end at forandre Forsatningen. Hvor kan Noget tale om at forandre Forsatningen, saa længe det ikke er prøvet at lade den almindelige Valgret ordne dette Forhold? Saa længe Regjeringen ikke har støttet sig til den almindelige Valgret og Haand i Haand med den har prøvet at faae Forsatningen af 1866

til at virke, saa længe kan den ikke sige, at den ikke kan regjere med denne Forsatning. Men det har Regjeringen ikke gjort. Den har stadig i Strid med den almindelige Valgret støttet sig paa Landstinget, men vi have aldrig set Regjeringen stille sig Side om Side med den almindelige Valgret og prøve, hvad der kunde udrettes. Hvis det var slet, mine Herrer, havde vi for længe siden været ude af det. Derfor siger jeg: Det staar fast, at selv efter denne Forsatning er den almindelige Valgret til syvende og sidst Overherre, og det staar ligeledes fast, at der aldeles ingen Mulighed er for en Løsning, som gaar ud paa at indskrænke den almindelige Valgret. Det staar nemlig fast, at der ingen Grund er for dem, der staa paa den almindelige Valgrets Side, til at tabe Modet. Den Kamp, vi nu ere inde i, kunne vi roligt fortsætte, den vil med Sikkerhed føre til den almindelige Valgrets Seir. Vore Modstandere kunne vælge, om de ville have Seiren fuldstændig o: med fuldstændig Tilintetgjørelse af den Modstand, der er stillet op mod den almindelige Valgret, eller om de hellere ville have Overenskomst paa rimelige Vilkaar. Men det maa vore Mod- standere vide, at med hver Dag, der gaar hen, rykker den Dag nærmere, da den almindelige Valgret afgjør Spørgsmaalet i Kraft af sin Styrke, og med hver Dag, den rykker nærmere, rykker ogsaa den Dag nærmere, da det bliver Løsningen, at vi faae et Folkething, der ikke har Noget ved Siden af sig og ikke har Noget over sig. Det kan man ikke skjule for sig selv, thi den almindelige Valgret, der har seiret i en saadan Konflikt, bærer et Folkething oppe, der er saa stærkt, at det Landsting, der saa er tilbage, som den almindelige Valgret har udrenset, bliver afmægtigt. Altsaa, jeg siger slet ikke, at det er Forsatningens Mening, og siger ikke, at det er ønskeligt, men jeg siger, at de, der ikke ønske det, skulle betænke sig i Tide. Naar det først er kommet, vil deres Betænknelighed komme for sent. Dernæst siger jeg ogsaa til dem, der tale om at føre Bre Sungrundloven tilbage: Hvorfor skulle vi gjøre alt dette? Det behøves jo slet ikke, thi det forekommer mig, at det for dem maa være en fuldkom- men tilstrækkelig Trøst, at Forsatningen af 1866 indeholder Alt, hvad der behøves for at føre Seiren igennem. Det har jo slet ingen Hast. Man siger vel, at Landet lider under disse Stridigheder, og det er ganske vist til en vis Grad sandt, men paa den anden Side modnes der Dugaver, som ellers ikke vilde komme saaledes frem, og der finder nye Meningsudveglinger Sted, hvad jeg ogsaa synes kan være nyttigt og godt, inden